

Vlaams
Parlement

vergadering **C26**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 15 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondernemerscompetenties bij startende zelfstandigen – 147 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de blijvende steun aan de horeca, met name de cafés, naar aanleiding van de recente beslissing van het Overlegcomité – 142 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verlenging van de indieningstermijn voor de handelshuurlening – 172 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een vereenvoudigd regelgevend kader voor arbeidszorg in de sociale economie – 155 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven – 156 (2020-2021)	21
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de tijdelijk werklozen die zich inschrijven bij VDAB – 202 (2020-2021)	24

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondernemerscompetenties bij startende zelfstandigen – 147 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, op woensdag 30 september konden we op Eén de eerste aflevering bekijken van Andermans zaken, een programma waarbij comedian Kamal Kharmach, tevens docent bedrijfseconomie aan de Karel de Grote-Hogeschool, naar ondernemers in financiële nood trekt en samen met hen het ondernemingsplan en het financieel beheer op orde tracht te brengen. Ondanks bekwaam vakmanschap is het gebrek aan ondernemingscompetenties, met name inzake financieel beheer, opmerkelijk. Basisnoties zoals cashflow, omzet, verlies en winst ontgaan verscheidene ondernemers duidelijk.

De koppels die een beroep doen op de hulp van Kamal, zijn zeker niet de enige. De dag nadat ik deze vraag om uitleg had ingediend, verscheen een artikel in de Gazet van Antwerpen, waaruit bleek dat maar liefst twee op de drie ondernemers niet weten hoeveel winst ze maken op hun producten of welke producten het meest bijdragen tot hun omzet.

Het Neutraal Syndicaat heeft hier onderzoek naar verricht bij een negenhonderdtal zelfstandigen. Daaruit blijkt dat zes op de tien zelfstandigen de winstmarges niet kennen op de eigen producten of diensten. Vaak nemen ze beslissingen volgens hun buikgevoel of spelen ze in op trends. 80 procent van de zelfstandigen blijkt ook geen zakenplan te volgen of is niet bezig met het uittekenen van een strategie.

In de context van de coronacrisis zullen er wellicht meer faillissementen zijn. Het is uiteraard moeilijk om het onderscheid te maken tussen enerzijds zelfstandigen in een financieel precaire situatie als gevolg van gebrekkige ondernemerscompetenties en anderzijds als gevolg van conjuncturele schommelingen of inherente risico's onlosmakelijk verbonden aan het ondernemerschap. Toch is het van belang om dit eerste maximaal tegen te gaan.

Om het economisch weefsel van het kmo-landschap gezond te houden, is het cruciaal om ondernemers de nodige competenties bij te brengen en zodoende financiële moeilijkheden ten gevolge van een gebrek hieraan zo veel mogelijk te vermijden. Deze competenties zaten omvat binnen de cursus bedrijfsbeheer. Maar sinds 2017 is een attest bedrijfsbeheer geen voorwaarde meer om als zelfstandige een zaak te starten. Voor een aantal gereguleerde beroepen moest men wel nog bewijzen dat men de juiste beroepskennis had, maar ook die verplichting is in Vlaanderen weggefallen op 1 januari 2019.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Hoe evalueert u het hoge aandeel zelfstandigen dat, zelfs los van de coronacrisis, claimt in financiële moeilijkheden te zitten? Kunt u een inschatting maken in hoeverre dat aantal te maken heeft met slecht bedrijfsbeheer en het ontbreken van ondernemerscompetenties, los van het inherente ondernemingsrisico?

We zijn nu zo'n twee jaar na de afschaffing van de zonet aangehaalde verplichting. Zijn er sedertdien onderzoeken verricht of een evaluatie vanwege de Vlaamse overheid inzake de mogelijke effecten van het afschaffen van de verplichting tot het behalen van het attest? Zo ja, welke bevindingen? Zo nee, is men nog van plan om dat te doen?

Wat is de stand van zaken betreffende het huidige model van het constant ontwikkelen van bedrijfseconomische competenties voor zelfstandigen? Zien we hier een positief effect of moet er aan dit model nog gesleuteld worden?

Hoe evalueert u de participatie aan opleidingen om ondernemingscompetenties te verstevigen van jongeren in het onderwijs en van mensen aanwezig op de arbeidsmarkt met plannen om als ondernemer te starten en gestarte ondernemers?

In het secundair onderwijs maakt bedrijfsbeheer meestal deel uit van het fundamenteel gedeelte van economisch of handelsgerichte studierichtingen. Deze hadden dus in het verleden automatisch een toekenning van dit attest en blijven nog altijd de beste opleidingen om ondernemerscompetenties op te doen. Doch voor veel praktijkgerichte richtingen is kennis inzake bedrijfsbeheer ook handig en werd dit vaak als optie aangeboden, bijvoorbeeld aan leerlingen haartooi die een eigen kapperszaak willen beginnen. We zien echter dat bij redelijk wat scholen beslist is om bedrijfsbeheer niet langer aan te bieden in het complementaire deel van hun curriculum, zeker gezien de afschaffing van de verplichting. Moet deze tendens niet gekeerd worden? Zult u overleggen met de minister van Onderwijs over hoe men deze groep leerlingen ook binnen het leerplichtonderwijs kan voorbereiden op ondernemerschap? Want financiële geletterdheid gaat dan wel met de nieuwe eindtermen tot de basisvorming voor alle leerlingen van het secundair onderwijs behoren, maar een dergelijke basisvorming is waarschijnlijk niet voldoende om echt voldoende ondernemerscompetenties op te doen om een bedrijf te runnen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, dank u voor deze zeer omstandige vraag. Volgens de meest recente versie van het kmo-rapport van Graydon en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) bevindt minder dan 10 procent van de Vlaamse kmo's zich in de groep met een hoogrisicoprofiel. Dit is dus lager dan in de andere gewesten, en het daalt jaar na jaar. Op tien jaar tijd is dat zo'n 6 procentpunten gedaald. Dat is op zich geen slechte evolutie.

Het onderscheid tussen financiële moeilijkheden toerekenbaar aan enerzijds een slecht bedrijfsbeheer en het ontbreken van ondernemerscompetenties en anderzijds aan de inherente risico's van ondernemen, is vrij moeilijk om te maken. Door de tussenkomst van de coronacrisis is het in de praktijk bijna onmogelijk om, specifiek voor de afschaffing van het attest bedrijfsbeheer, na te gaan in hoeverre financiële moeilijkheden daaraan toerekenbaar zouden zijn. Bovendien is het nog een beetje vroeg om het effect van die afschaffing te meten. De cijfers over de overlevingsgraad van starters worden traditioneel berekend over een periode van vijf jaar. Op basis van beschikbare statistieken doet ons land het ook zeer goed binnen de EU qua overlevingsgraad. Daar staan we in de top drie, na Zweden en Malta. Ook dat is relatief positief.

Het attest bedrijfsbeheer dekt een beperkt gedeelte van de noodzakelijke ondernemerscompetenties af. Niet iedereen moest dit attest afzonderlijk behalen alvorens te mogen opstarten. Het effect was eigenlijk relatief beperkt geworden. Dat waren dan ook belangrijke redenen voor de hervorming ervan. Ik stond aanvankelijk ook wat sceptisch ten opzichte van de afschaffing. We zijn echt niet over één nacht ijs gegaan toen we het afgeschaft hebben. Uiteindelijk zijn de argumenten om het toch te doen, in de loop van het proces gaan doorwegen.

Het EntreComp-model (Entrepreneurship Competence Framework), dat de Europese Commissie aanreikt om ondernemerscompetenties in kaart te brengen, is volgens mij een zeer goed vertrekpunt. Daar gaat het om een heel breed spectrum aan competenties die we onze jongeren en kandidaat-ondernemers moeten

bijbrengen. Financiële en economische geletterdheid is daarbij een van de vijftien relevante deelcompetenties.

Uiteraard heb ik ook fragmenten gezien van het programma waarnaar u verwijst. Mijn persoonlijk aanvoelen – u mag mij daar gerust in tegenspreken – is dat het deze mensen vooral ontbrak aan bijvoorbeeld ‘durven verkopen’ en hun ‘businessmodel op punt zetten’, naast financiële geletterdheid.

Om concreet op uw vraag te antwoorden, is mijn evaluatie dat we veel breder moeten inzetten op ondernemersvorming en dit niet mogen herleiden tot financiële geletterdheid alleen of het toch behalen van een attest, zoals het attest bedrijfsbeheer.

Dat is net de reden waarom we in de conceptnota Ondernemersvorming die met de SYNTRA's is afgesproken, ook gekozen hebben om de didactiek van EntreComp transversaal in alle opleidingen te verwerken, eerder dan eenzijdig met een afgezonderd vak basiskennis bedrijfsbeheer te gaan werken.

Wat nu? Een specifieke evaluatie alleen voor de afschaffing van het attest bedrijfsbeheer wordt niet voorzien. Zoals ik daarnet al zei, is het daarvoor nog te vroeg, maar zo'n specifieke benadering is daarenboven ook methodologisch zeer betwistbaar. Ik heb in mijn beleidsnota aangekondigd dat ik de vereenvoudiging van de toegang tot het beroep in het algemeen zou opvolgen en de impact ervan samen met de betrokken sectoren zou bekijken. In uitvoering daarvan is aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) gevraagd om een bevraging te doen bij de sectoren waarvoor de toegang tot het beroep vereenvoudigd werd in de voorbije legislatuur, over de effecten die deze vereenvoudiging heeft gehad in hun sector. VLAIO heeft deze bevraging ondertussen uitgevoerd en werkt nu aan een evaluatieverslag. Ik zal u daar asap over informeren. Ik had het heel graag nu al gedaan, maar ik heb de definitieve resultaten nog niet. U zult dus nog een vraag om uitleg moeten stellen, maar ik wil er ook spontaan mee komen, voorzitter, dat is mij gelijk. Maar dat komt er sowieso aan.

Wat is de huidige stand betreffende het ontwikkelen van die competenties? Dat is een permanente inspanning en een zeer relevante vraag, omdat het hier gaat over stimuleren en sensibiliseren. Voor ons is het van belang dat starters en ondernemers in de verschillende levensfasen van hun onderneming omringd worden met de juiste begeleiding en vorming. Dat start al heel vroeg. In het secundair onderwijs moet dat gebeuren, het moet ook gebeuren via onze partners Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo) en UNIZO, via de begeleiding die de partners voorzien binnen het contract ondernemerschap – waar we heel veel miljoenen voor veil hebben –, via het opleidingsaanbod van de SYNTRA's, via relatiebeheer naar specifieke doelgroepen, zoals bijvoorbeeld de boekhouders, en dan ook met financiële ondersteuning op maat van elke ondernemer via de kmo-portefeuille.

Het geheel van die inspanningen reikt ondernemers en kandidaat-ondernemers een compleet aanbod aan waar zij gebruik van kunnen maken. Het actueel houden van dit aanbod is een aspect waar permanent aandacht aan besteed moet worden. U hebt daar terecht ook naar verwezen.

In de participatie op zich is de evolutie de voorbije jaren positief. Maar we moeten op de ingeslagen weg verder kunnen gaan. Ten eerste voor wat betreft de jongeren in het onderwijs. Vóór corona waren de cijfers inzake bereik van onze initiatieven in het secundair onderwijs via Vlajo en UNIZO telkens in stijgende lijn. In het hoger onderwijs bereikten we via de ecosystemen die studentensteden zijn, maar ook via Vlajo en UNIZO, alsmear meer studenten. Op zich is dat goed. We stellen ook vast dat er binnen het hoger onderwijs meer aandacht is voor ondernemend handelen. Dat is ook positief. Dat uit zich bijvoorbeeld in het aanbod aan keuzevakken. We zien dat dat ook wel meer opgepikt wordt.

Ten tweede heb je de prestarters. Ook daar is het opleidingsaanbod uitgebreid. Zowel UNIZO, Voka, starterslabo's begeleiden prestarters in het kader van de dienstverlening van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). Dat is op zich ook een goede zaak.

Tot slot zijn er ook de gestarte ondernemers die een aanbod kunnen krijgen via VLAIO, maar ook via SYNTRA's, Vlerick, enzovoort. Ook daar zie je dat er niet alleen veel mogelijkheden zijn, maar dat de cijfers ook stijgen. Ook het aantal inschrijvingen bij SYNTRA's is dit schooljaar stijgende. Er is dus wel een verhoogde aandacht. Dat is op zich een goede zaak.

Uw vijfde vraag was een vraag naar een attest in het onderwijs. In 2017 is werk gemaakt van een nieuw kaderdecreet rond de eindtermen. Dit voorziet dat eindtermen ontwikkeld worden in functie van zestien sleutelcompetenties. Daar behoren ook ondernemingszin en loopbaancompetenties toe. Dat betekent eigenlijk dat vanaf het basisonderwijs tot het einde van het secundair onderwijs er aandacht voor moet zijn.

Er wordt verder overleg met minister Weyts voorzien – ook via de beleidsbrief kunt u dat lezen – om een langetermijnstrategie ondernemend onderwijs op te maken. Je hoeft niet van elke jongere een ondernemer te maken, maar ondernemend handelen is een competentie die wel aangeleerd kan worden, en die niet alleen als zelfstandige, maar ook als werknemer in een bedrijf zeer wel van pas kan komen.

Wat uw zesde vraag over de andere initiatieven betreft: ik heb een heel breed scala aan maatregelen genomen. Er zijn ook maatregelen die specifiek het faillissement willen tegengaan. Die aandacht voor het ondernemend handelen behoort daartoe, en ook de eindtermen. Het tweede punt is de dienstverlening zeer goed opvolgen, het derde opleiding en vorming via het SYNTRA-netwerk, en het vierde financiële steun via de kmo-portefeuille.

Bijleren is trouwens een zaak van iedereen. U weet dat we qua levenslang leren nog niet de beste leerlingen van de klas zijn. Dat is ook de reden waarom we van het jaar 2021 het jaar van de opleiding willen maken. Dat geldt ook voor starters of jonge starters in de ondernemende sector.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw uitgebreid antwoord op de uitgebreide vragen.

Een deel van de faillissementen is sowieso te relateren aan gebrekkige ondernemingscompetenties. Momenteel kunnen gefailleerden, zelfs na meerdere faillissementen, in principe een nieuwe handelsactiviteit opstarten, behalve dan bij een beroepsverbod dat door een rechter werd opgelegd, wat vooral gebeurt bij onder andere fraude of wanneer een failliet ondernemer dezelfde activiteiten wenst uit te oefenen en die niet als een nieuwe activiteit beschouwd kunnen worden.

Het lijkt me dan ook aangewezen in te zetten op een cursus, een opleiding of wat dan ook voor ondernemers die meermaals failliet zijn verklaard en die toch nog een zaak willen starten. We moeten in die opleiding voorzien vanuit de gedachte dat we het Vlaams kmo-landschap zo veel mogelijk willen vrijwaren van verlieslatende ondernemingen en dat we zo veel mogelijk een gezond ondernemersklimaat in Vlaanderen willen creëren. We moeten de verantwoordelijkheid om zich zo veel mogelijk ondernemingscompetenties eigen te maken, zo veel mogelijk bij de zelfstandigen leggen. Veel ondernemers gaan hier doordacht mee om, maar wie al meerdere malen een faillissement heeft gehad en geen professionaliserings-traject heeft gevolgd, zou op zijn minst, zoals iemand die zijn rijbewijs na een

ernstige verkeersovertreding is kwijtgespeeld, verplicht een dergelijke cursus moeten volgen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Mijnheer Slagmulder, tenzij ik me vergis, ontwaar ik bij u wat heimwee naar het attest bedrijfsbeheer. In 2018 is de zeer verstandige beslissing genomen om die administratieve drempel om zelfstandige te worden af te schaffen.

Minister, ik wil u bijtreden. U hebt terecht gezegd dat toen niet over één nacht ijs is gegaan. Dat is toen gebaseerd op onderzoek en op een vergelijking met andere landen. Daaruit is allemaal gebleken dat dit papiertje echt geen garantie op beter ondernemerschap bood. We moeten er vooral voor zorgen dat we jongeren aanmoedigen om ondernemer te worden, dat we niet te veel drempels inbouwen en dat we ervoor zorgen dat we ze, zodra ze ondernemer zijn, ervan overtuigen zich op geregelde tijdstippen bij te scholen en te versterken.

Ik wil meteen het bruggetje maken naar de hoorzitting van daarnet. De mensen van SYNTRA Vlaanderen hebben verklaard dat ze zich dankzij de afschaffing van het verplicht attest bedrijfsbeheer hebben kunnen omvormen. Nu is het een veel doelgerichtere en performantere organisatie geworden die veel meer maatwerk levert en die niet langer een fabriek voor het attest bedrijfsbeheer is. Dat is op zich een bewijs dat het goede beslissing is geweest dat attest af te schaffen.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik wil hier ook kort iets over zeggen. We zullen het er straks nog over hebben. Vorig weekend heeft de federatie Horeca Vlaanderen over de doorgevoerde veranderingen aan de Vestigingswet en over kwaliteitsvol ondernemen gecommuniceerd. Er zijn heel wat bezorgdheden, onder meer van Horeca Vlaanderen, over wie op welke manier als ondernemer start. Uw initiatieven zijn wel degelijk nodig om voor een kwaliteitsvol ondernemerschap te zorgen. Ik hoop dat ze een breed bereik kennen. De Vestigingswet was zeker niet zaligmakend, maar de alternatieven inzake de kwaliteit van het ondernemen en inzake vorming en opleidingen voor ondernemers zijn zeer belangrijk.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Slagmulder, wat het attest bedrijfsbeheer betreft, heb ik zelf een weg moeten afleggen om ervan overtuigd te geraken dat het beter was dit af te schaffen. Dat is een goede zaak geweest. De problematiek van herstarters die u hebt aangehaald, is een andere discussie. Het is zeker niet mijn bedoeling de tweede kans voor mensen die hebben gefaald, te fnuiken. Het kan gebeuren dat het niet lukt, en dan moeten we een tweede kans geven. We zorgen met Dyzo ook actief voor begeleiding tijdens het herstarten. Daarbij gaat er vooral aandacht naar de financiële vaardigheden, want in veel gevallen is dat een van de grote pijnpunten. Het is uiteraard van belang dat we faillissementen door onkunde voorkomen, maar het attest bedrijfsbeheer deed dat niet meer. Ik heb proberen uit te leggen dat het attest weinig effect had. Het is zeer belangrijk dat we op het stimuleren van de ondernemerscompetenties inzetten, en dat is wat we doen.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik pleit er zeker niet voor het attest opnieuw in te voeren. Dat was zeker en vast mijn bedoeling niet.

Het punt dat ik daarstraks wilde maken, is dat ik vind dat je dat niet onbeperkt kunt blijven toelaten bij mensen die al meerdere keren failliet zijn verklaard. Je

zou daar toch op een of andere manier moeten kunnen ingrijpen, je zou hen moeten verplichten om een cursus te volgen zodat in de toekomst niet meer gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de blijvende steun aan de horeca, met name de cafés, naar aanleiding van de recente beslissing van het Overlegcomité – 142 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, vorige week besliste het Overlegcomité om de cafés vanaf vrijdag 9 oktober te sluiten om 23 uur. Misschien volgen er morgen, na de vergadering van het Overlegcomité, nog bijkomende maatregelen.

Tijdens de eerste periode van de coronacrisis waren er ondersteuningsmaatregelen als de hinderpremie en compensatiepremie, onder andere voor de cafés. Die sector heeft het al lang heel lastig. In de jaren 90 waren er nog 18.000 cafés in Vlaanderen, nu blijft daarvan nog minder dan de helft over. Dat is een duidelijk teken aan de wand dat de sector onder druk staat. Cafés zijn ook niet meer wat ze vroeger waren en worden in veel gevallen een stuk professioneler gerund dan in het verleden. Er zijn dus zowel positieve als negatieve evoluties in de sector, die nu wel versterkt worden door de impact van de coronacrisis, zoals de beslissing van vorige week om te sluiten vanaf 23 uur.

Tijdens de eerste fase van de coronacrisis was er al ondersteuning. Hoeveel cafés hebben daar een beroep op gedaan? Over welk totaalbedrag aan steun spreken we hier?

Op welke steunmaatregelen kunnen cafés rekenen vanaf 9 oktober? Welk budget is daarvoor vrijgemaakt?

Vorige maandag sprak ik met een cafébaas die tijdens de eerste periode geen steun had aangevraagd, een stuk uit onwetendheid en een stuk uit nalatigheid, en daar nu spijt van had. Via welke kanalen zal hierover gecommuniceerd worden? Op welke manier zal Horeca Vlaanderen betrokken worden bij de communicatie naar de cafés die getroffen worden door de genomen, en misschien nog te nemen, maatregelen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, uw vraag komt op een wat bijzonder moment. De ene vraag zal ik al wat beter kunnen beantwoorden dan de andere. Dat heeft natuurlijk te maken met het feit dat het Overlegcomité morgennamiddag vergadert.

Ik geef eerst een algemene stand van zaken. Cafés die verplicht werden te sluiten ingevolge de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad in het voorjaar kwamen in aanmerking voor de coronahinderpremie van 4000 euro. Vanaf 6 april konden ze een beroep doen op de aansluitende premie van 160 euro per dag tot de heropening op 8 juni.

Cafés die uitgebaat werden door zelfstandigen in bijberoep en die moesten sluiten of zelfstandige caféhouders zonder eigen locatie die een omzetsdaling van minstens 60 procent kenden ingevolge exploitatiebeperkingen, kwamen in aanmerking voor

een compensatiepremie van 3000 euro of 1500 euro voor zelfstandigen in bijberoep.

De cafés mochten allemaal opnieuw openen vanaf 8 juni. Ze moesten wel maatregelen nemen om hun zaak coronaproof te openen. Zij die in de eerste maand van de heropening door deze maatregelen nog een omzetsdaling kenden van minstens 60 procent, konden een ondersteuningspremie genieten van 2000 euro en voor zelfstandigen in bijberoep 1000 euro. Dat waren de drie forfaitaire maatregelen. Straks zal ik het nog hebben over een andere maatregel.

Voor de NACE-code (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes) 56301 – cafés en bars – waren er in totaal 4735 aanvragen voor de coronahinderpremie en de sluitingspremie. In totaal bedroegen de toegekende subsidies 62.619.040 euro.

Voor de coronaondersteuningspremie waren er 840 aanvragen voor een totaalbedrag van 1.742.000 euro.

Dit betekent dat 17,6 procent van de cafés die ondersteund werden met de hinder- en compensatiepremie, nog een beroep deed op steun ingevolge een omzetsdaling van minstens 60 procent. Dat is niet oninteressant om een zicht te krijgen op de zaak, omdat we ervan uitgaan dat diegenen die een hinderpremie gevraagd hebben, op de hoogte zijn van het systeem en hun weg gevonden hebben naar de tweede tranche. Zodra men weer open mocht, waren er weer omzetten – dat hebben we trouwens wel gezien aan de terrassen. Dit gold iets minder voor de toeristische steden, omdat er weinig toeristen waren.

Vanaf 1 oktober kan ook het Vlaams beschermingsmechanisme aangevraagd worden. Die maatregel is bedoeld voor ondernemingen die in de periode van 1 augustus tot 30 september 2020 een omzetsdaling kenden van minstens 60 procent. We hebben met dit nieuw mechanisme een systeem in het leven geroepen dat eigenlijk fairder is. De eerste premie was natuurlijk forfaitair. Wij zijn er niet om tijdelijke werkloosheid op te vangen, wij kunnen ook niet alle verliezen opvangen, maar we willen wel een stuk de vaste kosten helpen dragen. Daarom kennen we nu een steun toe van 7,5 procent van de omzet uit de referteperiode van 1 augustus tot 30 september 2019. Voor zelfstandigen in bijberoep wordt die steun gehalveerd. Ook hier kunnen cafés of restaurants met zware omzetverliezen een steunaanvraag doen. Dit kan nog tot 15 november. Het is dus eigenlijk nog te vroeg om hierover conclusies te trekken. Ik heb nog geen zicht op het aantal aanvragen, maar het staat wel vast dat er al dossiers zijn ingediend.

We bekijken nu binnen de Vlaamse Regering of en hoe we de horeca verder kunnen ondersteunen. Op 6 oktober werden er verstrengde maatregelen opgelegd door het Overlegcomité. We zullen nog bekijken wat er morgen door het Overlegcomité beslist wordt. De discussies op dat vlak lopen nog volop, waardoor ik daar vandaag niets zinnigs over kan zeggen. We zullen morgen in de Vlaamse Regering al voorbereidende gesprekken voeren en nagaan of we dat beschermingsmechanisme moeten doortrekken.

We communiceren steeds via de communicatiekanalen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). We hebben ook heel regelmatig contact met Horeca Vlaanderen.

De ondernemingen weten ondertussen zeer goed de weg naar de website van VLAIO, die wekelijks meer dan 170.000 keer geconsulteerd wordt. Dat is dus bijzonder veel. In de week van 1 oktober werd de pagina over het Vlaams beschermingsmechanisme meer dan 20.000 keer geraadpleegd.

De aanvraag blijft heel eenvoudig en nadien voeren wij ook veel controles uit, zoals jullie weten, omdat we willen dat de mensen snel uitbetaald worden.

Collega, ik weet dat ik nog niet zoveel heb kunnen zeggen over de toekomst, maar dat is op dit moment wat moeilijk.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Daar heb ik alle begrip voor. U hebt alleszins toch een aantal zinnige dingen gezegd.

Ik wil eerst ingaan op die stand van zaken. Als ik het goed begrepen heb, waren er 4700 aanvragen voor de hinderpremie. Dat is eigenlijk niet zo heel veel, want er zijn tussen de 8000 en 9000 cafés in Vlaanderen. De vraag is natuurlijk onder welke NACE-code die ressorteren. Allicht zal een aantal in de eerste ronde geen steun aangevraagd hebben of geen steun gekregen hebben. Goede communicatie over een eventuele bijkomende ondersteuning is dus heel belangrijk.

Voor de toekomst heb ik er alle begrip voor dat we het Overlegcomité van morgen moeten afwachten. De kans is reëel dat er nog bijkomende maatregelen worden genomen inzake de horeca of andere sectoren. Persoonlijk pleit ik ervoor om dat heel gericht te doen en niet blind tot sluiting over te gaan in de horeca. Er zijn heel veel horecazaken die heel wat inspanningen hebben geleverd om coronaproof open te kunnen zijn. Ik hoop dat die verder de kans krijgen om die inspanningen te laten renderen. Daarover beslist u helaas niet alleen. We zullen morgen horen wat het Overlegcomité beslist.

Waar ik hoe dan ook voor pleit, minister, is, als er maatregelen genomen worden die verregaand zijn en leiden tot sluiting of gedeeltelijke opening en omzetverlies met zich meebrengen, dat dan dat beschermingsmechanisme wordt doorgetrokken. Zaken die door overheidsingrijpen omzetverlies lijden, moeten we opnieuw, en liefst zo gericht mogelijk, compenseren, al zal dat altijd maar gedeeltelijk zijn. Het systeem van het bewijzen van omzetverlies is heel nuttig op dat vlak.

In het weekend werd het voorstel gedaan om de steun bijvoorbeeld ook te koppelen aan een aantal voorwaarden als de witte kassa en tewerkstelling. Misschien moet dat bekeken worden bij het vormgeven van het nieuwe ondersteuningsinstrument.

Horeca Vlaanderen gaf aan, zoals ik al zei in mijn inleiding, dat de sector sowieso onder druk staat. Men heeft al overleg gehad met de nieuwe federale minister van Economie over een eventuele relance in de horeca en de ondersteuning van de horecasector in moeilijke tijden. Ik denk dat Vlaanderen dat ook moet doen, om na de coronacrisis die sector een duurzame toekomst te kunnen geven.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bedankt, minister. Iets wat de horeca-uitbaters in Diest – en ik vermoed in heel Vlaanderen – willen weten, is het volgende. Stel dat er morgen wordt gezegd dat er een nieuwe sluiting van de horeca moet komen, zal de Vlaamse Regering dan bereid zijn om het ondersteuningsmechanisme uit te breiden? Zal dat voldoende zijn om de horeca levend te houden? Kan er in het geval van een volledige sluiting opnieuw een volledige sluitingspremie gegeven worden?

Ik besef dat het heel moeilijk is voor u om nu op die vragen te antwoorden, maar dat zijn wel de vragen waar de horeca mee zit op dit moment. Als ze moeten sluiten, zullen ze dan volledig of gedeeltelijk gecompenseerd worden? Voor veel zaken zal een gedeeltelijke compensatie niet voldoende zijn. Ik besef heel goed dat u daar nu niet op kunt antwoorden en zal daar dus ook niet op aandringen. Maar weet dat dat de vragen zijn waar de horeca mee zit. Dat zijn ook de vragen

waarop de Vlaamse Regering zich zal moeten voorbereiden, ingeval er morgen een beslissing wordt genomen in de ene of de andere richting.

Nu kan het woord worden gegeven aan de PVDA-fractie, die enkele weken geleden zei dat de economie voorging op de mensen, en nu waarschijnlijk het omgekeerde gaat beweren.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Collega Vande Reyde, maak u geen zorgen, ik ben niet van partij veranderd. Ik spreek nog altijd namens de sp.a-fractie. Ook vanuit ons perspectief vragen wij natuurlijk heel veel empathie en medeleven, maar vooral ook actie voor een toch bijzonder kwetsbare sector, de horeca. Als we een golf van faillissementen en verlies van tewerkstelling willen vermijden in het laatste kwartaal van 2020, dan denk ik dat het belangrijk is dat we ook vanuit de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement heel goed monitoren wat corona dag na dag aanricht in de sector.

Ik wil me aansluiten bij de voorzitter: het is belangrijk dat er elke dag overleg is met Horeca Vlaanderen. Ik denk dat dat een partner is die heel kort op de bal speelt en die ook van onderuit informatie aandraagt. Het is een gedeelde bevoegdheid met het federale niveau, maar Vlaanderen heeft toch een aantal tools in handen.

Eerst en vooral: de compensatie van omzetverlies of inkomenscompensatie. Ik denk dat de Vlaamse Regering daar vanaf het begin snel gehandeld heeft. Dat hebben we ook altijd gezegd. Dat is een goede zaak. Zoals collega Vande Reyde zei, is het nu natuurlijk zaak om maatwerk te verrichten inzake dat bijkomend omzetverlies door het vroeger sluiten van de cafés, en wie weet nog strengere maatregelen. Het is belangrijk dat we daar in deze fase opnieuw op inzetten.

Een tweede element zijn de medewerkers. Wij zijn in Vlaanderen bevoegd voor doelgroepkortingen. Ik weet dat 'werkloos door corona in de horeca' niet bepaald een bestaande doelgroep is, maar het zou er wel een kunnen worden. Het zou wel eens een sector kunnen zijn die heel zwaar en op langere termijn getroffen wordt. In die zin is het misschien aan te bevelen om die extra medewerkers die in dienst blijven, goedkoper te maken specifiek voor de cafés.

Een derde element zijn de veiligheidsinvesteringen. Heel wat ondernemers hebben die moeten doen en zullen die waarschijnlijk nog extra moeten doen. Je derft ook inkomsten omdat je minder tafels hebt en minder klanten in je zaak mag toelaten. Is daarvoor ook een gerichte compensatie voorzien? Dat is een andere dan die voor omzetverlies of inkomenscompensatie. Het is echt een veiligheidsinvestering op maat van cafés, bijvoorbeeld naargelang het aantal vierkante meters enzovoort. Kan daarover nagedacht worden?

Een laatste element is ook federale bevoegdheid, maar het is belangrijk om ook vanuit Vlaanderen hierover het signaal te geven, samen met Horeca Vlaanderen. Collega De Vreese stelt regelmatig de vraag rond handelshuur. U weet dat in de sector van de cafés vaak sprake is van wurgcontracten. We hebben bekomen dat er een uitstel zou komen voor de handelshuur maar misschien is in het geval van een café op dit moment een pure kwijtschelding nog wel het beste. Als men niet mag openen of beperkt mag openen, dan is het natuurlijk zaak dat de brouwerijen voor wie het in deze tijden iets gemakkelijker is om op cash te zitten, aan de kleine cafés, de kleine ondernemers, de handelshuur volledig kwijtschelden.

Ten slotte is er nog een element, en ik denk dat dat alleen maar te maken heeft met gezond verstand. In de meeste contracten zitten debietverplichtingen, en zelfs boetes als je als cafébaas je debiet niet haalt. Ik denk dat dat nu totaal onrealistisch

is gezien de beperkte speelruimte die de cafés op dit moment hebben. Het zou absoluut verboden of tijdelijk opgeheven moeten worden dat cafébazen onderhevig zijn aan die debietverplichting, laat staan dat er boetes tegenover staan. Ook daar denk ik dat we naar een afsprakenkader moeten gaan met de brouwerijen om de kleinere cafés en horecazaken zuurstof te geven.

Collega's, aangezien heel veel fracties dit een belangrijk item vinden, hoop ik dat we misschien vanuit het parlement alle goede ideeën kunnen samenleggen, wie weet in een snel voorstel van resolutie aan de regering. Zo geven we aan dat het niet alleen maar symboolpolitiek is, waar sommigen gisteren in de plenaire over spraken, maar dat het heel concrete voorstellen zijn die de sector zuurstof geven. Als ik de minister haar antwoord hoorde, ben ik ervan overtuigd dat ze daar zeker voor opstaat.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij de vragen van de voorgaande sprekers. Ik merk dat er veel wordt uitgeweid over steunmaatregelen in het verleden. Ik zou toch ook willen pleiten voor die extra maatregelen in de toekomst. De minister-president gaf vorige week op de voorpagina van De Tijd al te kennen dat die er niet zullen komen. Ik hoor dat u nu de deur openlaat, minister. Dat vind ik op zich een goede zaak. Maar ik vind het wel een beetje vreemd dat u de noodzaak van die maatregelen in vraag stelt. De heer Bothuyne schetst goed waar het probleem zich situeert. Het sluitingsuur weegt zwaar. In steden als Gent en Leuven zijn er al studies. De studie van Graydon zegt dat bijna de helft van de horecazaken in Gent bedreigd wordt met een faillissement. Horeca Vlaanderen spreekt van een daling met 40 procent van de omzet van de Leuvense cafés door het vroegere sluitingsuur.

De lagere inkomsten riskeren toch wel veel extra problemen te veroorzaken en faillissementen in een aantal etablissementen. Om die reden hebben wij gisteren een voorstel van resolutie voorgelegd in de plenaire vergadering met het verzoek tot extra maatregelen. De hoogdringendheid daarvan werd helaas verworpen. Minister, de fractieleider van uw partij vond dat we best de kat nog even uit de boom kijken en hij maakte daar meteen ook een beetje een politiek spel van met het verwijt aan mijn fractie dat wij de vorige steunmaatregelen niet zouden hebben ondersteund. Ik zou dat toch wel even willen rechtzetten. Wij hebben alle voorgaande maatregelen gesteund. Ik weet niet wat de heer Vande Reyde daarnet mompelde. Iedereen mag ons programma komen uitleggen, dat is heel vriendelijk, maar we zijn groot genoeg om dat zelf te doen.

Ik heb twee concrete vragen. Wij hopen dat u wel zoekt naar een systeem om de horecasector te ondersteunen, want we vrezen dat het anders zeer, zeer riskant gaat worden. Wij vragen dat u na morgen, wanneer er maatregelen komen over verdere sluitingen enzovoort, snel gaat samenzitten met de verschillende vertegenwoordigers van de sector om de huidige maatregelen te evalueren en in functie daarvan de nieuwe maatregelen te beoordelen. Want zoals ik begrijp uit het antwoord op de vraag van de heer Bothuyne, is er nog een deel beschikbaar van het voorziene budget. Ongeveer een op de twee horecazaken heeft een beroep gedaan op de vorige premies. Als ik de bedragen die u noemt, optel – 63,7 miljoen euro –, dan is er in het voorziene budget nog ruimte. Ik hoop dat u rekening houdt met die vragen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, we zien dat de toekomst zeer onzeker is. Het zal zeer belangrijk zijn dat het virus onder controle komt. Het evenwicht tussen gezondheid en economie is een moeilijk evenwicht, maar dat belet niet dat wij onze horeca moeten blijven ondersteunen. Ik heb van de Vlaamse Regering vanaf het

begin niets anders gezien. Er is onmiddellijk bijgesprongen door de minister-president en de Vlaamse Regering om onze horeca te ondersteunen. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Regering het nodige zal doen.

Straks heb ik inderdaad een vraag over de handelshuurlening, mevrouw Gennez.

Ik ga daar nog eens op terugkomen omdat dat volgens mij een zeer goede maatregel is, die 'by the way' ook verlengd is door de Vlaamse Regering.

Onze dorpscafés zijn natuurlijk heel gevoelig en zijn vaak ook niet zo goed georganiseerd, maar ze vormen wel een heel belangrijk deel van ons sociaal weefsel. Ze zorgen dat mensen kunnen samenkomen. Ik vrees een beetje dat als die nu failliet gaan, het moeilijk is om ze op een snelle manier terug te krijgen. Het zal inderdaad belangrijk zijn om nu steunmaatregelen te nemen, maar ook om later te kijken hoe we hun nog een extra duw kunnen geven in de juiste richting.

Moeten we er daarom direct centen tegenaan smijten? Neen, ik denk dat we daar zeer creatief in moeten zijn. We zien bijvoorbeeld in Brugge, een culturele stad waar de toeristen nu wegblijven, dat de horeca wordt ondersteund door een beslissing van minister Diependaele om de terrassen te kunnen laten staan deze winter. Dergelijke beslissingen zijn zeer belangrijk voor onze horeca. We moeten creatief kijken, 'outside the box'. De Vlaamse Regering moet dat doen, maar het is belangrijk om ook de steden en gemeenten daarbij te betrekken. Dat ligt misschien meer bij de bevoegdheid van minister Somers. Ik weet niet of hij daarmee bezig is.

Ik denk dat iedereen het erover eens is dat we moeten afwachten wat de nieuwe beslissingen voor onze horeca worden en op basis daarvan steun op maat geven. Minister, u hebt dat daarnet heel duidelijk gezegd. Dat is ook belangrijk voor het rechtvaardigheidsgevoel van onze ondernemers. Kleine zaken, eenmanszaken of heel grote zaken die veel mensen tewerkstellen, een grote pacht of een kleine huur: daar moet rekening mee worden gehouden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel voor de grote interesse en het vragen van steun.

Misschien toch een paar verduidelijkingen. Ik heb niet gezegd dat ik de kat uit de boom kijk als het gaat over de vraag of het nodig is of niet. Ik wil wel een regeling die de komende weken duurzaam is. Je kunt geen steunregeling voor vijf dagen uitvinden. We weten sinds enkele dagen dat er vrijdag opnieuw een Overlegcomité is. Voor mij is het van belang om de ziektecijfers en de opnamecijfers goed in het oog te houden. Dit is een gezondheidscrisis. We moeten dus het Overlegcomité van morgen zeer goed voorbereiden. Voor mij hangt het economisch steunpakket samen met de maatregelen die we nemen, en dat moet proportioneel zijn. We wisten een week geleden niet dat we nu alweer een Overlegcomité zouden hebben. In het begin van de week is het duidelijk geworden dat dit nodig zou zijn. U mag het mij kwalijk nemen, maar ik vind het totaal onterecht als u mij dat kwalijk zou nemen. Voor mij is het van belang om de zaken goed voor te bereiden en een aantal scenario's voor te bereiden om in te grijpen, afhankelijk van de maatregelen die morgen worden genomen.

Ik kom tot de vraag van collega Vande Reyde: kunnen we terug naar het systeem van in het begin? Ik heb daar persoonlijk een beetje problemen mee, maar ik luister graag naar jullie insteek. Aanvankelijk vond iedereen het fantastisch dat we dat steunmechanisme hadden, maar na een paar weken werd dat als zeer onrechtvaardig ervaren omdat men iedereen, de groten en de kleinen, over dezelfde kam scheert. Het is ook belastinggeld dat we uitgeven. Je kunt zeggen

dat we dat budget hebben, maar vanwaar komt dat budget? Alles wat wij besteden, is geld van de Vlaamse belastingbetaler. Dat is dus niet echt fair, zeker als dat lang duurt. De eerste weken is het normaal dat je dat snel kunt uitbetalen. Je hebt een forfaitaire maatregel, maar na een paar weken beseft men dat iedereen hetzelfde krijgt, ook al zijn het twee totaal verschillende zaken: de ene is heel groot en de ander is heel klein. Dat is de reden waarom we na een tijdje overgeschakeld zijn op een nieuw systeem dat als rechtvaardiger ervaren wordt, namelijk het Vlaams beschermingsmechanisme. De eerste tranche daarvan is nu net afgelopen. Daar zitten een aantal van jullie zorgen in.

Ten eerste is dat de witte kassa. Wat betreft restaurants en zaken die hoofdzakelijk maaltijden aanbieden, staat in het beschermingsmechanisme dat degenen die geen witte kassa hebben, nooit meer dan een bepaald bedrag aan steun kunnen krijgen. Ik dacht dat het 3000 euro was in het eerste systeem, maar daar ben ik niet helemaal zeker van – ik zeg dit nu uit het hoofd. Als je meer steun wilt krijgen, moet je een witte kassa hebben. Je kunt wel steun krijgen zonder witte kassa, maar die is dan lager. Het is niet iets dat je zomaar krijgt omdat je verlies lijdt. Je moet een verlies van 60 procent kunnen aantonen, wat eigenlijk best veel is. De vergelijking wordt gemaakt met 2019, wat algemeen erkend wordt als een goed jaar voor de horeca. Wie ten opzichte van 2019 een zwaar omzetverlies heeft, kan steun krijgen. Die steun hebben wij vastgeklemd op 7,5 procent als tegemoetkoming in de vaste kosten.

Wij kunnen niet alle dervingen steunen. Stel u de textielsector voor. Ik ken enorm veel kledingzaken die de helft van hun collectie niet verkocht gekregen hebben de voorbije periode omdat er beperkingen waren. De winkels waren op een bepaald moment gesloten en niet iedereen had een onlineplatform. Wij kunnen niet alle verliezen dekken, maar we moeten wel steunen.

Jullie weten dat de café-en-restaurantsector mij heel nauw aan het hart ligt. Ik ben het absoluut eens met degenen die zeggen dat in kleine dorpen waar niet zoveel winkels zijn, de mensen bij elkaar komen in de cafés. Dat is een enorm belangrijk element om de sociale cohesie te bewerkstelligen. Ik ben het daar eigenlijk mee eens. Ik vind ook wel dat we als het nodig is steun moeten verlenen. Anderzijds kunnen we niet elk verlies dekken.

Maar het systeem van het beschermingsmechanisme zoals het is uitgewerkt voor de tranche tot 1 oktober, vind ik persoonlijk een goed systeem.

Je kunt ook meer steun krijgen dan in het oorspronkelijke systeem. Als je een grote omzet hebt, kon je dus tot 15.000 euro krijgen. Ik ben ook wel genegen om daar zelfs nog iets verder in te gaan voor grotere ondernemingen, dus heel grote zaken, omdat ik zie dat men dat in Nederland ook doet. Maar daarover moeten we het nog hebben binnen de Vlaamse Regering, en ook over de modaliteiten die in die situatie gevolgd moeten worden.

Collega's, we bereiden dus alle mogelijke scenario's voor om te kijken hoe we datgene waar iedereen voor tussenkomt, ons weefsel aan cafés, in stand kunnen houden en hoe we de juiste steun kunnen geven. Voor mij is het daar een bijdrage in de vaste kosten, die wij alleen maar kunnen ramen, want dat is voor iedereen een beetje anders. Laat ons kijken om een stuk van die vaste kosten voor ons te nemen.

Ik denk dat het collega De Witte was die een cijfer noemde en een overschot. Collega De Witte, in totaal hebben wij anderhalf miljard euro steun gegeven aan het economisch weefsel, aan mensen dus. Dat zijn niet alleen cafés en restaurants, dat zijn ook winkels geweest, iedereen die verplicht moest sluiten heeft steun gekregen, iedereen die grote verliezen had. Dat is dus heel veel geld. In totaal heeft de horeca al meer dan 360 miljoen euro gekregen. De cijfers die ik u gegeven

heb zijn enkel de cafés. Misschien was ik daar niet zo duidelijk in. Omdat de vraag over de cafés ging, heb ik cijfers gegeven over de cafés.

Rond het beschermingsmechanisme heb ik al wat uitleg gegeven. Ook over het feit dat ik na al die maanden vind dat forfaitaire steun wat moeilijk ligt. Je moet ergens een objectief criterium vinden om te cibleren hoe je de steun geeft.

Het kon ook bij uw vraag, collega De Vreese, maar het wordt hier nu ook gevraagd: binnenkort is er overleg tussen ons kabinet en de brouwerijsector, specifiek over de problematiek van de horeca. Ook de punten die jullie aangehaald hebben, zullen we daar zeker bespreken.

De winterterrassen vind ik een heel goede zaak, op voorwaarde natuurlijk dat die terrassen open mogen zijn. Dat is een kwestie van lokale besturen. Als lokale besturen die keuze maken, is dat goed. Ik woon in Torhout. Daar had ik onlangs de voorzitter van de horeca van de hele omgeving aan de telefoon. Hij zei mij dat het feit dat de omvang van de terrassen uitgebreid was zodra de cafés weer open mochten, een heel goede zaak was en dat ze veel van hun verlies hebben kunnen recupereren op die wijze. Plaats geven aan cafés en aan mensen om samen op het terras te zitten op een veilige wijze, is natuurlijk een zeer goede remedie. Ik vind het goed dat men die pistes ook bewandelt. Ik ben er ook van overtuigd dat collega Somers daar ook al het nodige in zal doen.

Iets wat hier niet gemeld is, en wat ik toch nog wil meegeven, is de plaats van handhaving in het geheel. Ik vind dat veel te weinig aandacht gevestigd wordt op de vraag naar de handhaving van de maatregelen, ook in de horeca. Je hebt immers in de klas zeer, zeer goede leerlingen. Zelf vind ik het superbelangrijk dat, als je een maatregel invoert en een beperking, die ook gecontroleerd wordt. Als je dat niet doet, worden eigenlijk al de mensen die al die inspanningen correct doen, gestraft voor degenen die het dan niet doen. Ik vind dat spijtig en ik vind dat dat morgen sowieso op het Overlegcomité mee besproken moet worden – desnoods ga ik het zelf aanhalen. We moeten ervoor zorgen dat ook de handhaving heel strikt opgevolgd wordt.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister, en dank u, collega's, voor de tussenkomsten en suggesties. Ik denk dat het nu wel heel duidelijk is dat de Vlaamse overheid, deze regering en deze minister de toestand van de horeca goed kennen, opvolgen en garant staan voor een steunbeleid op maat. Dat moet inderdaad meer gericht en meer op maat zijn dan in maart-april, waar we met een forfaitaire premie werkten. Ik ben blij met uw antwoord en ik begrijp er ook het engagement uit om volgende week, als er misschien nieuwe maatregelen zijn, te kijken wat er mogelijk is en op welke manier dan bijkomende steun gegeven kan worden waar het nodig is.

Ik hoop ook dat we na de coronacrisis effectief werk kunnen maken van een gerichte ondersteuning voor de hele horecasector, want die ligt ons nauw aan het hart. Dit wordt dus zeker vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verlenging van de indieningstermijn voor de handelshuurlening – 172 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, inderdaad nog eens over de handelshuurlening. We hebben het er al verschillende keren over gehad. Zolang het coronavirus natuurlijk niet onder controle is, hebben we een impact op onze ondernemers en op onze zaken, en is die impact er dus ook voor de mensen die een hoge huur hebben voor hun pand.

Sinds 6 juli 2020 kan de handelshuurlening worden aangevraagd via de online toepassing van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). Normaal liep de indieningstermijn tot 1 oktober 2020. Deze is nu verlengd tot 1 december 2020. Enkel ondernemers die ook recht hebben op een coronahinderpremie komen in aanmerking voor deze handelshuurlening. Met andere woorden, de ondernemers die de fysieke locatie die zij huren, volledig of gedeeltelijk dienden te sluiten. Sedert 17 augustus 2020 komen ook ondernemingen uit de evenementensector in aanmerking. Volgens de meest recente cijfers zijn er reeds 330 aanvragen, goed voor een bedrag van 2,8 miljoen euro.

VLAIO biedt sinds 15 juli een gratis bemiddelingstraject aan indien de huurder en de verhuurder niet tot een overeenkomst kunnen komen. Dat gebeurde in zo'n zestig gevallen. Bij een derde werd een akkoord gevonden.

Op 16 juli stelde ik in deze commissie voor om te onderzoeken of de bemiddeling door VLAIO uitgebreid kon worden naar ondernemers die niet in aanmerking kwamen voor de handelshuurlening. Daarnaast werd ook de rol van de ondernemersorganisaties besproken.

Eigenlijk wil ik graag van u weten waar we nu zitten met die handelshuurlening. Hebt u een zicht op de redenen waarom verhuurders niet op het aanbod willen ingaan?

Hoe verloopt het bemiddelingstraject in het kader van de handelshuurlening? Wat is de reden waarom twee derde van de bemiddelingspogingen niet lukken? Op welke manier kunnen we de ondernemers, waar de poging tot bemiddeling is mislukt, alsnog op een of andere manier ondersteunen?

U gaf in de commissievergadering van 16 juli aan dat u de mogelijkheid zou bekijken om de bemiddeling door VLAIO uit te breiden en ze ook te voorzien voor ondernemingen die geen beroep kunnen doen op de handelshuurlening. Is die uitbreiding mogelijk?

Het is belangrijk dat huurders en verhuurders zeer goed op de hoogte zijn van die handelshuurlening. Hebt u het idee dat dat zo is? Of kunnen bijvoorbeeld de ondernemersorganisaties daar nog verder een rol in spelen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, bedankt voor de vraag. Ze sluit eigenlijk een beetje aan bij de vorige vraag.

De handelshuurlening is gebaseerd op een vrijwillige overeenkomst tussen huurder en verhuurder. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat de verhuurder een of twee maanden huur dient kwijt te schelden. De aanvraagtermijn hebben we met twee maanden verlengd, nu tot 1 december 2020.

Het is dus een vrijwillige maatregel. Ik heb dat gedaan omdat we het signaal kregen vanuit de sector dat vrijwillige afspraken aangemoedigd moesten worden.

De belangrijkste reden waarom verhuurders niet op het aanbod willen ingaan is, bij navraag, dat zij zelf soms ook zwaar getroffen zijn door de coronamaatregelen,

waardoor zij geen financiële geste kunnen of willen doen. Het gaat in slechts een paar gevallen om situaties waar er voorheen al huurachterstand was.

We stellen ook vast dat in de meeste handelssectoren er na de periode van verplichte sluiting vrij snel een redelijk herstel was van de omzet. In dergelijke situaties is het ook te verwachten dat een gedeeltelijke kwijtschelding van huur minder noodzakelijk wordt. Het is echt een case-to-casebenadering die hier gevolgd moet worden.

De tweede vraag ging over het bemiddelingstraject. Voor een deel van de aanvragen is het voldoende dat zowel huurder als verhuurder inzicht krijgen in de voordelen van zo'n handelshuurlening, waardoor je al tot een akkoord kunt komen. In een aantal situaties gaat dat dus heel gemakkelijk. In andere gevallen komen de huurder en verhuurder na een eerste contactname door de bemiddelaar onderling tot een overeenkomst. Dan is het niet meer nodig. Maar evengoed zijn er soms verhuurders die dat totaal niet zien zitten omdat ze zelf ook getroffen zijn door de coronacrisis.

Ondernemers die geen kwijtschelding verkrijgen van hun huisbaas, kunnen ter ondersteuning van de financiering of als ze nood hebben aan werkkapitaal, een beroep doen op de waarborgregelingen van de Vlaamse overheid. Er is ook de achtergestelde lening corona voor werkkapitaal waarmee ook huurlasten kunnen worden betaald.

Wat de bemiddeling, uw derde vraag, betreft: de handelshuurlening is uitgebreid naar bedrijven in de evenementensector, ook zij kunnen een aanvraag tot bemiddeling indienen. Het is immers vooral de evenementensector die op dit ogenblik nog altijd met enorme omzetverliezen te kampen heeft.

Ik heb aan de ondernemersorganisaties gevraagd om zeer goed en duidelijk te communiceren en om de maatregel nog meer bekend te maken en ook de voordelen voor beide partijen te beklemtonen. Voor de huurder is het vrij duidelijk: de liquiditeitspositie verbetert, waardoor betalingsmoeilijkheden verminderen en er een hogere overlevingskans is. Voor de verhuurder zijn er ook voordelen. Door een kleine kwijtschelding verkrijgt hij zekerheid van betaling voor de volgende maanden. Die vrijwillige overeenkomst kan ook zorgen voor een betere relatie met de huurder en een hogere overlevingskans, want als de huurder overkop gaat, is dat ook heel slecht voor de verhuurder. Die voordelen zijn dus legio.

De regeling is nog niet overal bekend genoeg, vind ik persoonlijk. Misschien kan uw vraag daartoe bijdragen, maar daar kunnen we allemaal nog een tandje bij steken.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Inderdaad, minister, dat is wat ik soms ook merk bij bezoeken die wij brengen, dat de regeling niet altijd bekend is. Ik denk dat ieder van ons daar zijn steentje kan bijdragen om die nog wat meer bekend te maken, en ook de sectoren zelf.

Daarnet hoorde ik u ook zeggen dat u binnenkort overleg hebt tussen de brouwerijen en horeca. Als ik het goed begrepen heb, zal dat ook gaan over de huur. Ik ben benieuwd welk resultaat dat zal opleveren. Ik heb ondertussen ook een aantal brouwerijen bezocht, het is mijn ambitie om alle West-Vlaamse brouwerijen te gaan bezoeken. Daar hoor ik toch ook van hen dat zij al inspanningen geleverd hebben in het verleden en dat zij toch heel erg betrokken zijn met de cafés en daar een inspanning voor willen doen. Ik heb er momenteel twee bezocht, dus ik kan niet voor heel de sector spreken. Als u daar in overleg gaat, denk ik wel dat u een luisterend oor zult vinden.

De uitbreiding naar de evenementensector is heel goed, dat vind ik een zeer goede beslissing. Die is enorm hard getroffen.

Ik ben benieuwd wat de toekomst brengt en hoe we deze maatregel nog extra tot bij de ondernemers zelf kunnen brengen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de aanvullingen, collega. Het is goed dat u de ambitie hebt om alle brouwerijen te bezoeken. Ik ben trouwens een paar jaar geleden tot Ridder in de Orde van de Roerstok geslagen. Dat is dus de orde die alle brouwers verenigt. Je moet daar natuurlijk wel bier voor willen drinken, maar dat was in mijn geval een heel groot plezier. Misschien valt die eer u ook nog te beurt in de toekomst.

Het dossier wordt in elk geval opgevolgd. Ik heb er ook geen probleem mee om feedback te geven als we de sector hier ook bij ons gehad hebben.

Over de communicatie van de maatregel: het zal ook voor mij belangrijk zijn om daar in de komende weken nog wat duiding in te verschaffen, zeker omdat we de termijn verlengd hebben. Ik sluit niet uit dat er nog een extra verlenging nodig zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, ik wil u bedanken voor uw inspanningen en vragen om daar zeker verder op in te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een vereenvoudigd regelgevend kader voor arbeidszorg in de sociale economie – 155 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, in de beleidsnota Werk en Sociale Economie hebt u aangekondigd werk te maken van een eenduidig regelgevend kader voor de arbeidszorg in de sociale economie. Arbeidszorg is echter een containerbegrip dat verschillende elementen en facetten telt. Het situeert zich bijgevolg op het kruispunt tussen de beleidsdomeinen Welzijn, Werk en Sociale Economie. Het past perfect in een inclusief arbeidsmarktbeleid. Ook vanuit het werkveld horen we al enige tijd de directe vraag om een eenvoudig systeem op te zetten en voor vereenvoudiging te zorgen waar dat nuttig is. Ik ben dan ook zeer tevreden dat u op deze vraag ingaat.

Deze vorm van participatie en activering wordt door verschillende instanties aangeboden en op verschillende manieren gesubsidieerd, onder meer vanuit het beleidsdomein Welzijn en het beleidsdomein Werk en Sociale Economie. In het beleidsdomein Werk en Sociale Economie is er de structurele arbeidszorg die maatwerkbedrijven aanbieden, de ondersteuning door middel van het meerbanenplan arbeidszorg en de projecten voor de activerende arbeidszorg. Sinds 2018 maakt het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten het mogelijk om binnen het beleidsdomein Welzijn arbeidsmatige activiteiten (AMA's) te organiseren.

Minister, kunt u ons een stand van zaken geven in verband met het nieuwe kader dat wordt opgemaakt? Hoe zult u het werkveld bij de uitwerking van dat nieuwe kader betrekken? Welke timing stelt u voorop?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Vandromme, ik heb het gevoel dat u een glazen bol hebt. Dit is helemaal geen een-tweetje tussen u en mij, maar het speciale is dat het dossier over arbeidszorg in de sociale economie morgen op de agenda van de Vlaamse Regering staat. Het gaat om de eerste principiële goedkeuring van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

Ik schets even de context. In de sociale economie bestaat de arbeidszorg momenteel uit drie verschillende subsidievormen, namelijk de structurele arbeidszorg door middel van het decreet betreffende de sociale werkplaatsen, de projectmatige arbeidszorg door de experimenten met het meerbanenplan, een subsidie die sinds 2007 bestaat, en sinds 2018 de projectmatige activerende arbeidszorg. Voor de twee projectmatige subsidievormen moeten de arbeidszorginitiatieven elk jaar een jaarlijkse verlening van de toegekende subsidies te krijgen. Zo lopen de huidige arbeidsprojecten in de sociale economie momenteel tot 31 december 2020. Die situatie is, ook op regelgevend vlak, verre van ideaal en dus wil ik werken aan een nieuw en eenduidig regelgevend beleidskader voor de arbeidszorg in de sociale economie.

Ik geef even de cijfers. Er zijn 85 arbeidszorginitiatieven, waaronder 56 maatwerkbedrijven, 28 samenwerkingsverbanden tussen maatwerkbedrijven en 24 projecten in de activerende arbeidszorg. Sommige organisaties bieden arbeidszorg onder meerdere subsidievormen aan. In elk geval is het van belang dat iedereen er gebruik van maakt en dat we hier meer eenduidigheid in krijgen.

De inhoud van het voorstel dat ik de Vlaamse Regering morgen zal doen, is dat ik een enkel systeem voor de AMA's in de sociale economie wil. Eigenlijk is het de bedoeling om mensen voor wie betaald werk op een bepaald ogenblik in hun leven vanwege medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet mogelijk is, toch van de latente functies van werken te laten genieten. Dat kan zingeving, structuur krijgen, het opbouwen van een netwerk of het versterken van zelfvertrouwen of zelfinzicht zijn.

Ik wil dit laten gebeuren in een realistische werkomgeving, bijvoorbeeld in een maatwerkbedrijf. Eigenlijk moet de focus liggen op de stap naar betaald werk. Het kan niet de bedoeling zijn dat die mensen denken dat dit voor eeuwig is. Het moet een stap zijn. Dat is een cruciaal onderscheidend element. In de sociale economie hebben AMA's altijd de opstap naar betaald werk als subfinaliteit. Dat is het wezenlijk verschil met AMA's in de welzijnssector, want daar ligt de klemtoon enkel op de participatie.

Voor een AMA in de sociale economie is het essentieel de medewerkers van nabij te kunnen opvolgen en op de noden te kunnen inspelen. Naast de ondersteuning van de mensen is het van belang die noden naar functies in het maatwerkbedrijf of daarbuiten te kunnen vertalen. Sowieso kunnen ze door de deelname aan een AMA groeien naar betaald werk. Tijdens de duur van het traject van de AMA hecht ik veel belang aan de opvolging en aan de periodieke evaluatiemomenten. We mogen niet vergeten dat het eigenlijk onbetaalde activiteiten zijn. Ze bouwen geen rechten op. Enerzijds moet die periode zo kort mogelijk worden gehouden, maar anderzijds moet het zo lang duren als nodig is. Dat is voor iedere persoon anders. Dit vraagt zeker een keer per jaar een periodieke evaluatie in samenwerking met VDAB of met het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB). Dat zijn de contouren van wat nu op tafel ligt.

We hebben veel contacten met het werkveld. Er is rekening gehouden met de adviezen van de sociale partners. Indien de Vlaamse Regering het besluit van de Vlaamse Regering morgen goedkeurt, moet het nog voor advies naar de Raad van

State en naar de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Ik zou dit in de loop van volgend jaar in werking willen laten treden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voor en nog net tijdens de coronacrisis heb ik het geluk gehad bij een aantal arbeidszorg-initiatieven te kunnen langsgaan. Ik kan enkel beamen wat u hebt gezegd. Ik heb daar heel mooie zaken gezien. Die projecten werken eigenlijk aan het zelf-vertrouwen van mensen die het echt heel moeilijk hebben. Ze brengen structuur in het leven van mensen die zo veel problemen hebben dat ze zich soms afvragen waarom ze nog moeten opstaan. Het is heel mooi dat we die mensen een mogelijkheid kunnen bieden.

Naar aanleiding van de Septemberverklaring heb ik benadrukt dat ik een grote waardering heb voor de aandacht die de Vlaamse Regering aan de meest kwetsbaren onder ons besteedt. Het is heel belangrijk dat we de meest kwetsbaren de kans geven om door die onbetaalde arbeid structuur in hun leven te krijgen. Ik vind het niet gepast te stellen dat ze niet actief aan de arbeidsmarkt deelnemen. Dat is voor mij een brug te ver. Ik zie dit als een positief iets. Ik vind het positief dat we dit als een positief traject zien. Ik wil dat nog eens benadrukken. Het is goed dat de arbeidszorg op die manier structureel wordt ingebed in het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten.

Minister, hebt u nog verdere signalen gekregen over de impact die de coronacrisis de voorbije periode op de arbeidszorg in de sociale economie heeft gehad? Ik heb een aantal zaken gehoord. Hebt u de coronabarofoon gezien? Kunt u eventueel ingaan op de vragen die worden gesteld? Er zijn een aantal aanbevelingen. Ik denk dan aan manieren om de meest kwetsbare mensen te sensibiliseren en te helpen inzien dat COVID-19 echt een bedreiging is.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, ik wil dit ook onderstrepen, want die projecten zijn zeer nuttig. Ik kijk dan, bijvoorbeeld, naar de eigenwaarde van de mensen die zal stijgen. Het is heel mooi dat hier veel aandacht aan wordt gegeven.

De projecten activerende arbeidszorg liepen eerst tot 2019, wat tot eind 2020 is verlengd. Ik vraag me af of ook tussentijdse evaluaties zijn gemaakt. Zijn er bepaalde zaken waar we lessen uit kunnen trekken waarmee we zeker rekening willen houden?

Minister, u hebt gesteld dat u naar een systeem wilt gaan. Dat lijkt me zeer goed. Hoe meer duidelijkheid er voor de mensen is, hoe beter. Hoe meer systemen er zijn, hoe meer regeltjes er zijn en hoe moeilijker het voor hen is om de weg te zoeken.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Dit loopt eigenlijk af in december 2020. U wilt naar een systeem gaan en dat zou dan in de loop van volgend jaar worden uitgerold. Hoe moeten we dan naar die tussenperiode kijken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We mogen absoluut niet vergeten dat die mensen in de arbeidszorg onbetaald aan de slag gaan. Het is onbetaalde arbeid, maar voor hen is het echt werken. Het is werk, maar het wordt niet betaald.

Wat de impact van de coronacrisis betreft, hebben we een beschermingsmaatregel genomen. De begeleiding voor de arbeidszorg is doorbetaald. Het is op zich goed

dat de organisaties niet zonder begeleiders zaten en daar financiering voor hebben gekregen.

Mevrouw van der Vloet, er is permanent overleg met de sector. Een ruimere evaluatie volgt later nog in het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten. Er komen sowieso overgangsmaatregelen, dus er zal geen financiële kloof tussen het oude en het nieuwe kader zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor het korte antwoord. Ik kijk ernaar uit. Ik hoop dat morgen finaal een goede beslissing kan worden genomen. Ik hoop me hier in de toekomst wat meer bij te kunnen aansluiten, maar jammer genoeg vergaderen de commissie Economie en de commissie Onderwijs op hetzelfde ogenblik en kan ik mezelf niet in twee splitsen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven – 156 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Voorzitter, de gevolgen van de maatregelen om het coronavirus in te dijken, hebben een grote impact op onze maatwerkbedrijven gehad. De Vlaamse Regering heeft tal van maatregelen genomen om de maatwerkbedrijven uit de wind te zetten. Dat was een noodzakelijke ingreep, want ik herinner me dat in april 2020 bijna vier op vijf doelgroepmedewerkers in tijdelijke werkloosheid zaten. De afgelopen maanden hebben we gemerkt dat de maatwerkbedrijven voor heel wat uitdagingen stonden om het personeel opnieuw op een veilige manier aan het werk te zetten.

Wat we hebben gezien, is dat we tijdens de lockdown massaal aan het opruimen zijn gegaan. Dat is het bewijs dat uitstel geen afstel is. De mensen hebben hun huis opgeruimd, hebben hun grote lenteschoonmaak gehouden en hebben hun kleerkasten opgeruimd. Terwijl de Vlaming in zijn kot zat, heeft hij massaal opgeruimd.

Dat is heel goed nieuws voor onze kringloopwinkels, maar het is op dit moment ook nog steeds een uitdaging.

De kringwinkels kunnen niet langer volgen, de toevloed van materiaal zorgt voor een uitpuilende opslagplaats en de wachttijden voor het ophalen van de spullen worden steeds langer. Het personeel werkt ijverig verder terwijl de opdrachten alsmat toenemen.

De kringloopwinkels zijn hip met het oog op duurzaamheid, sociale tewerkstelling en ook het ecologische aspect motiveert mensen om naar kringloopwinkels te gaan en tweedehandsspullen te kopen. Momenteel zijn er meer dan 5800 mensen aan het werk in de winkels en toch hebben ze handen te kort om het stijgend succes aan te kunnen. Sommigen kampten reeds met een onderbezetting, maar door de coronamaatregelen zouden VDAB en de OCMW's amper volgen met de toeleiding.

In de media pleit De Kringwinkel samen met HERW!N, het collectief van de sociale circulaire ondernemers, voor een versoepeling van de aanwervingsregels en

bijkomende investeringen in de sociale circulaire economie. Dat kan op termijn tot 100.000 extra jobs opleveren. Iedere bijkomende plaats vergt echter een bijkomende investering.

Minister, hoe evalueert u de toeleiding vanuit VDAB, de OCMW's of eventueel andere organisaties naar maatwerkbedrijven? Is er de afgelopen maanden een achterstand opgelopen? Waar ziet u mogelijke verbeterpunten?

In 2020 wordt er in een groeipad voor het collectief maatwerk voorzien. Kunt u een tipje van de sluier lichten over de verdere procedure voor de toekenningen en eventuele resultaten?

Welke mogelijkheden zijn er om doelgroepwerknemers tijdelijk uit te wisselen aan andere maatwerkbedrijven waar er nood is aan extra werkrachten? Wat is uw standpunt daarover?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ken de grote belangstelling voor en betrokkenheid bij het collectief maatwerk en bij de sociale economie in het algemeen van sommige leden.

De coronacrisis heeft VDAB gedwongen tot een meer digitale aanpak. De arbeidsbemiddeling zelf liep daardoor een stuk vertraging op. De grote lockdown bij de start van de coronacrisis maakte het onmogelijk om gedurende een bepaalde periode mensen fysiek te ontvangen voor een concrete screening in het kader van maatwerk. We zien dan ook een daling in de cijfers van het aantal toegekende adviezen 'Maatwerk' tijdens de lockdown. In februari waren er dat 202, in maart 242, in april 183, in mei 132 en dan opnieuw een stijging in juni tot 184. Het dieptepunt heeft te maken met de concrete omstandigheden.

De toeleiding op zich is een goed verhaal, in die zin dat het aantal openstaande vacatures beduidend lager is dan vóór de coronacrisis. Er is wel een correlatie met het lager aantal ontvangen vacatures. Ik heb ook nog de cijfers bij over de ontvangen en openstaande vacatures. Ik zal ze aan de commissiesecretaris bezorgen. Er is daarin een effect te zien, maar op zich was de evolutie... Ik zal toch een voorbeeld geven. Het aantal vacatures in april was 47, wat niets is. In februari waren er dat nog 350 en in juli opnieuw 195. Ook daar is dus een heel diepe dip te merken.

Het is logisch dat, net zoals bij de reguliere bedrijven, ook de sociale-economie-bedrijven veel voorzichtiger zijn in het plaatsen van nieuwe vacatures als gevolg van corona, maar we hebben natuurlijk ook steunmaatregelen genomen.

In de schoot van het administratief-technisch comité werd een technische werkgroep opgericht inzake bemiddeling en toeleiding, waarin zowel VDAB, het departement als de werkgevers, meer bepaald HERWIN en Groep Maatwerk, overleggen over knelpunten die men ervaart op het terrein. Ik vind het echt van belang dat dit intens wordt opgevolgd en dat men op die manier probeert vooruit te geraken.

Dan uw tweede vraag: we hebben het plan opgevat om in lijn met het relanceplan van de Vlaamse Regering een groeipad voor collectief maatwerk uit te werken en dit te verbinden aan de verduurzaming van onze economie. Ik vind dat die twee aan elkaar gelinkt moeten worden. We kiezen er dus voor om prioritair te investeren in groei, maar zoals met andere relance-investeringen zouden we die groei ook willen verbinden aan de circulaire, duurzame economie. Dat is van belang.

Wat uw derde vraag betreft: ik ben er voorstander van om bestaande schotten te doorbreken. Zo staat het ook in mijn beleidsnota WSE. Via enclavewerking kunnen

doelgroepwerknemers tijdelijk gaan werken bij andere maatwerkbedrijven die nood hebben aan extra werkkrachten. Ik heb trouwens al een bezoek gebracht aan zo'n enclavewerking, jullie wellicht ook al. Enclavewerking is trouwens al een courante praktijk in de sector, een goede praktijk ook.

Ook het systeem van de tijdelijke terbeschikkingstelling is een interessante mogelijkheid, maar dat is een techniek die niet zo evident is in de sociale economie, omdat mensen die daarin tewerkgesteld zijn, vaak begeleiding nodig hebben.

Samenwerking of tijdelijke uitwisseling van arbeidskrachten tussen maatwerkbedrijven heeft vaak ook te maken met 'onbekend is onbemind'. Dat heb ik tijdens de coronacrisis ervaren. Het is echt geen eenvoudige klus om werknemers uit te wisselen tussen verschillende sectoren. Dat is moeilijk tussen maatwerkbedrijven onderling, ook al is er daar wel ervaring, maar ook tussen maatwerkbedrijven en ondernemingen in lokale diensten, waar nochtans handen te kort waren, bijvoorbeeld in de landbouw- of zorgsector. Het is heel moeilijk om mensen van de ene sector naar de andere sector te laten switchen. Daar moeten we zeker in investeren. Door de coronacrisis hebben we dat geleerd. Papier is gewillig, maar het gaat over mensen die ook begeleiding nodig hebben.

Tot hier een voorlopige stand van zaken.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, bedankt voor de uiteenzetting. Ik ben blij dat u de situatie vanop de voet volgt en dat u ook die technische werkgroep hebt, die heel nauw wordt opgevolgd en waar de knelpunten gemeld worden. Het concept van de kringloopwinkel is eenvoudig maar geniaal, omdat daar verschillende doelstellingen worden gerealiseerd: de sociale tewerkstelling, de afbouw van de afvalberg door het hergebruik van oude spullen, goedkopere spullen en de nabijheid van het concept bij de burger.

Nu, uit de studie van het Steunpunt Circulaire Economie blijkt dat de Vlaming via de formele kanalen, zoals de kringloopwinkel, maar ook via het informele, bijvoorbeeld via het doneren van kledij of spullen aan familie en vrienden, jaarlijks 33,8 kilogram spullen hergebruikt. Ik had interessante cijfers gevonden. Bijna de helft van de jongeren kocht vorig jaar iets tweedehands aan. Bij 55-plussers is dat een op de drie. 77 procent doet dat uit economische overwegingen, vier op de tien omwille van het milieu.

Zoals ik al zei, stellen de kringloopwinkels dat er een enorm groeipotentieel is, maar geven ze aan dat er vaak niet kan worden ingegaan op vragen van gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Persoonlijk vind ik dat jammer, want we moeten ervoor zorgen dat zo'n succesverhaal vermenigvuldigd kan worden. Ik zie daar ook een rol weggelegd voor kringloopwinkels om verder te gaan experimenteren, verder te denken over nieuwe samenwerkingsverbanden. De overheid kan daarin een voorzet geven, en dan komen voor mij ook de lokale besturen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in het vizier. Er bestaan al tal van interessante samenwerkingsverbanden tussen sociale-economie-ondernemingen en lokale en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en dat is duidelijk een win-winsituatie.

Daarom had ik nog twee bijkomende vragen. Welke oplossingen ziet u om over het muurtje te gaan kijken door het concept van de kringloopwinkels uit te breiden en samenwerkingen aan te gaan? En zijn er in deze context mogelijke drempels of ligt de bal volledig in het kamp van de lokale besturen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Eerst en vooral, collega, juich ik uw pleidooi voor de kringloopwinkels in elk geval zeer hard toe, maar ik vind het ook van belang dat kringloopwinkels durven te innoveren. We voorzien met de relancemaatregelen ook in middelen om te innoveren en te digitaliseren. Ik heb al een voorbeeld gegeven van een project dat ik zeer waardevol zou vinden, namelijk de digibanken waar computers gerefurbisht worden en mensen in kwetsbare posities een opleiding krijgen om met een computer te leren werken. Je kunt die ook uitlenen, er zijn heel veel mogelijkheden. Dat is een vernieuwend initiatief waar de kringloopwinkels op zouden kunnen springen. Ik zeg niet dat het zal gebeuren, want dat is een concept dat we nog aan het uitwerken zijn, maar dat kan wel veel helpen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik ben blij dat u de lijn kunt volgen die ik wil duidelijk maken, namelijk dat de kringloopwinkels echt wel een succesverhaal zijn. Zoals u weet – of misschien nog niet – is het zaterdag Dag van de Kringwinkel. Dan gaan de 162 kringloopwinkels hun winkel in de verf zetten. Ze geven spullen niet alleen een tweede leven, maar ze geven ook kansen aan mensen die zich verder van de arbeidsmarkt bevinden. Ik had ook gezien dat zij vorig jaar 6,5 miljoen klanten over de vloer hebben gekregen, dus het is zeker een sector om te blijven opvolgen en te ondersteunen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de tijdelijk werklozen die zich inschrijven bij VDAB – 202 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): We weten allemaal dat deze regering een aantal belangrijke stappen heeft gezet op het vlak van tijdelijk werklozen die zich inschrijven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), ook al is tijdelijke werkloosheid geen nieuw fenomeen: in 2019, nog voor er sprake was van enig coronavirus en toen de economie nog op volle toeren draaide, waren er ook al meer dan 100.000 tijdelijk werklozen.

Tijdelijke werkloosheid moeten we beter gaan gebruiken, bijvoorbeeld voor opleiding en vorming of voor tijdelijke jobs. Zo was er het initiatief van Randstad op de luchthaven van Brussel om tijdelijk werklozen toe te leiden naar andere tijdelijke functies. Er is het initiatief van onze ministers Beke en Crevits rond de zorgsector. En er zijn de brieven en mails met een aanbod aan opleidingen, tijdelijke jobs en loopbaanbegeleiding die VDAB heeft uitgestuurd naar 120.000 tijdelijk werklozen. Uiteindelijk schreven 2300 tijdelijk werklozen zich bij VDAB in voor een opleiding of voor begeleiding en iets meer dan 20.000 bezochten de site van VDAB.

Dit was maar de eerste ronde, want er komen nog rondes waarbij VDAB grote groepen zal aanschrijven, om hun dienstverlening zo tot bij de mensen te brengen.

Hoe evalueert u de eerste poging om tijdelijk werklozen te bereiken en hen kennis te laten maken met het aanbod van VDAB?

Wat zijn de factoren die het inschrijvingsniveau nog kunnen optrekken? 2300 is per slot van rekening geen bijzonder hoog aantal.

Persoonlijk denk ik dat we moeten nagaan of we geen automatisme kunnen creëren, waarbij tijdelijk werklozen die een aantal dagen per maand tijdelijk

werkloos zijn, automatisch bij VDAB worden ingeschreven om zich dan via een opt-outsysteem te kunnen uitschrijven, een omkering van de logica dus. Hoe staat u daartegenover? Hebt u hieromtrent reeds contact gehad met het federale niveau?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, het versturen van mails en brieven naar tijdelijk werklozen maakt deel uit van een drietrapsraket. Ik weet dat de voormalige minister van Werk een grote fan van drietrapsraketten was, en nu begin ik daar ook al over.

Tijdens de eerste fase is ingezet op een brede communicatiecampagne op sociale media om het aanbod van VDAB en zijn partners in de kijker te plaatsen. Zo is onder andere het e-leren gepromoot.

Tijdens een tweede fase, die in september 2020 is ingegaan, zijn we gestart met het aanschrijven van de tijdelijk werklozen. VDAB doet proactief een aanbod aan de tijdelijk werklozen, want er is uiteraard nog geen inschrijvingsplicht bij VDAB. Met de communicatie die wordt verspreid, wordt de tijdelijk werkloze gestimuleerd om de speciale landingspagina te bezoeken en een kijkje te nemen in het aanbod. Wie zich dan bij VDAB wil inschrijven, kan dat doen. Indien een tijdelijk werkloze kosteloos via VDAB een opleiding wil volgen, moet hij zich effectief als tijdelijk werkloze inschrijven. Daar zit zeker een incentive.

In totaal zijn in september en oktober 2020 178.000 tijdelijk werklozen met een mail of een brief aangeschreven. Ongeveer 2500 tijdelijk werklozen hebben zich ingeschreven. Is dat veel? Het is een begin. Ik wil een paar kanttekeningen plaatsen om aan te tonen waarom het er niet meer zijn.

Ten eerste is het voor een tijdelijk werkloze pas sinds kort mogelijk zich in 'Mijn Loopbaan' zelf in deze categorie in te schrijven. Ik wist dat niet, maar dat is nog maar sinds kort mogelijk.

Ten tweede is een groot gedeelte van de tijdelijk werklozen die we aanschrijven slechts beperkt werkloos en dus ook slechts beperkt beschikbaar voor een opleiding of een loopbaanbegeleiding. Ik geef een voorbeeld. Van de bijna 170.000 Vlaamse tijdelijk werklozen in augustus 2020 was bijna de helft, 83.000 personen, een tot en met vier dagen tijdelijk werkloos. Dat was maximaal een dag per week. Verder waren er 44.000 tussen vijf en negen dagen werkloos. Het aandeel echte, bijna voltijds tijdelijk werklozen bedroeg ongeveer 43.000 personen. Zij waren meer dan tien dagen tijdelijk werkloos. Het is heel belangrijk die cijfers in ogenschouw te nemen als we dit tegen de 2500 inschrijvingen afzetten. We kunnen iemand die maar een dag per maand tijdelijk werkloos is, niet vragen zich in te schrijven. Daar moet een balans in zitten. Ongeacht het aantal dagen dat iemand werkloos is, is elke tijdelijk werkloze er uiteraard eentje te veel. Die mensen zijn onvrijwillig werkloos, want niemand vraagt erom tijdelijk werkloos te worden. In die twee laatste groepen zit het grootste potentieel.

Dit maakt naadloos de overgang naar de laatste fase van de drietrapsraket. In deze fase zetten we, samen met de sectoren die door de coronacrisis zwaar zijn getroffen en die veel tijdelijk werklozen tellen, in op een sectorspecifieke communicatie, met aandacht voor een opleidingsaanbod op maat van hun noden en tijdelijke jobs in andere sectoren. VDAB werkt dit uit, samen met de desbetreffende sectoren, zoals de horeca, de industrie, de luchtvaart, het toerisme, de evenementensector en de zorgsector.

Mijnheer Bothuyne, wat uw suggestie betreft, kan ik meedelen dat de werkloosheidsreglementering hier tot nu toe niet in voorziet. Wie vanwege overmacht door de coronacrisis tijdelijk werkloos is, is momenteel niet verplicht zich in te schrijven.

Indien dat wel zo zou zijn, zou dat ons uiteraard een aantal communicatieacties besparen. Ze zouden automatisch het aanbod van VDAB en zijn partners leren kennen. Als we de mensen aanschrijven die tijdelijk werkloos zijn, moeten we zeer goed balanceren hoe we dat doen, want anders worden de werkgevers of de werknemers kwaad. Het is op dit ogenblik een gevoelige snaar. Ik vind het van belang dat mensen, zeker zij die kortgeschoold zijn, veel intenser over hun carrière en over de bestaande opleidingskansen nadenken. Er is meer samenwerking tussen de sectoren.

Ik heb in het federaal regeerakkoord gelezen dat de Federale Regering werkgevers en werknemers zal aansporen om lange periodes van tijdelijke werkloosheid aan te wenden om een opleiding te volgen. Ik vind het een goede zaak dat de Federale Regering de deelstaten hierbij wil betrekken. Ondertussen zoeken minister Dermagne, de nieuwe bevoegde federale minister, en ikzelf een datum om elkaar op een veilige wijze niet digitaal, maar fysiek te zien.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en de drie-trapsraket. We moeten dat samen met de federale collega bekijken om te zien of we de trappen wat kunnen inkorten. We willen tot een systeem komen waarbij mensen die meer dan tien dagen tijdelijk werkloos zijn, automatisch worden ingeschreven bij VDAB, zonder uiteraard actieve beschikbaarheid om jobs te aanvaarden, en waarbij elke opleiding die wordt aangeboden, op vrijwillige basis moet gebeuren. Zo kunnen we een aantal administratieve stappen overslaan en meteen tot een volwaardig aanbod van opleiding en vorming komen voor de betrokkenen.

Dat ligt inderdaad in lijn met het federale regeerakkoord, vandaar dat ik hoop dat bij uw eerste ontmoeting met federaal minister Dermagne dit onderwerp meteen op de agenda staat. We kunnen hier allemaal bij winnen, zowel de werknemers als de werkgevers, en VDAB kan kosten besparen door die administratieve stappen over te slaan. Dit zal voor heel veel tijdelijk werklozen het verschil maken en hen versterken in hun positie op de arbeidsmarkt.

Ik heb nog een bijkomende vraag, minister. Er zijn – zoals aangehaald in mijn inleiding – een aantal initiatieven die lopen om werkervaring te koppelen aan een periode van tijdelijke werkloosheid. Dat is onder andere het initiatief van Randstad op en rond de luchthaven van Zaventem om mensen in tijdelijke werkloosheid voor langere tijd een andere functie te laten vervullen. Er is het idee van minister Beke om mensen in de zorgsector in te schakelen. Hoe staat u tegenover die initiatieven? Welke rol ziet u daar voor VDAB?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, het idee van activering van tijdelijk werklozen vinden wij op zich niet slecht. Mensen kunnen langdurig tijdelijk werkloos zijn, u maakte het onderscheid in uw uiteenzetting, maar er zijn ook zeer kortstondig tijdelijk werklozen en dan is het absurd. Langdurig tijdelijk werklozen elders inschakelen waar er noden zijn: op zich staan wij daarachter.

Ik ben wel bang voor de verplichting. Mijnheer Bothuyne nuanceert dat nu. In uw vraag stond het iets explicieter: een verplichting na tien dagen. Ik heb signalen gekregen van tijdelijk werkloze werknemers van VCST in Limburg en van Van Hool in Antwerpen, die zo'n brief hebben gekregen. Er is een heel debat bezig in die bedrijven. Wat die mensen willen, is natuurlijk tewerkgesteld worden in hun huidige job, met een volledig loon. Ze willen echt wel werken. Het debat gaat over arbeidsduurvermindering, herinschakelen van tijdelijk werklozen met minder uren, een betere verdeling van het werk. Als we hen verplichten om na tien dagen tijdelijke werkloosheid – dat ligt aan een economisch of ander probleem – ergens anders te gaan werken, krijgen we een heel andere situatie. Daar zijn we echt volstrekt tegen. Een aanbod? Oké, maar eerst moet er communicatie zijn. Die

brieven zijn bij veel mensen in het verkeerde keelgat geschoten. Dat wil ik toch graag meegeven. Een verplichting kan zeker niet.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb een belangrijke vraag. De voorzitter heeft magische krachten, want de vraag om uitleg was al ingediend voor bekendgemaakt werd hoeveel mensen zich hadden ingeschreven. De voorzitter was voor ons op de hoogte. We hadden ook graag een vraag daarover ingediend, maar we zijn het pas te weten gekomen na de deadline.

2300 mensen vind ik persoonlijk zeer teleurstellend, op 120.000 mensen is dat zeer weinig, vooral omdat veel van die mensen al een hele tijd werkloos zijn. Wij hebben een fantastisch aanbod aan opleidingen, aan tijdelijke werkervaringen elders. Als daar maar 2300 mensen op ingaan, dan is dat echt heel weinig.

Dat aantal lag in de lijn van onze voorspellingen. Het feit dat we hen uitsluitend per mail of per brief mochten contacteren, zal daar ongetwijfeld voor iets tussen zitten. Ik denk dat we die mensen persoonlijk moeten contacteren, vooral omdat er meerdere wins in zitten, ook voor die mensen zelf. Alle arbeidseconomen zeggen immers dat hoe minder lang iemand inactief is, hoe makkelijker het is om die persoon te heroriënteren en opnieuw aan een job te helpen. Daarnaast zijn er ook elders noden. Vandaag nog heeft minister Beke aangegeven dat hij veel van die mensen kan gebruiken in de woonzorgcentra omdat daar veel mensen uitvallen. Ik heb daar een vraag om uitleg over ingediend omdat we het toch nog eens moeten hebben over dat uitleensysteem. Tot slot is er ook een budgettaire en zelfs sociale win, want voor elke tijdelijke werkloze die elders aan de slag is, moet geen uitkering meer worden betaald, waardoor die middelen kunnen worden gebruikt voor wie ze echt nodig heeft.

Dus we moeten echt op zoek gaan naar een nieuwe formule, een nieuwe manier om meer mensen in dat aanbod te krijgen. Ikzelf stel me ter beschikking om samen met u, minister, te zoeken naar een nieuwe manier. Ik denk dat we daar niet lang mee mogen wachten. Het versterken van die werklozen staat zeker in de top drie van de belangrijkste zaken die de Vlaamse Regering nu kan doen in het kader van de coronacrisis en de impact daarvan. Ik hoop dat we daar gezamenlijk heel kort op de bal kunnen spelen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik wil nog even verwijzen naar de uitspraken van minister Beke gisteren over hoe we tijdelijk werklozen kunnen inschakelen in de noden van de zorg. We hebben het daar al over gehad en ik heb daar ook een vraag over ingediend en hoop dat we daar volgende week misschien een wat grondiger debat over kunnen voeren.

2300 is niet veel, maar alle begin is misschien moeilijk. Het is wel duidelijk dat er extra inspanningen nodig zijn om meer tijdelijk werklozen te bereiken. Minister, plant u nog extra inspanningen richting die tijdelijke werkzoekenden? Ik denk dat het belangrijk is dat we naar een zo individueel mogelijke aanpak gaan. Er is nu een algemene brief uitgestuurd naar iedereen, dat is een belangrijke eerste stap, maar het zal er nu echt op aankomen om te bekijken, bijna individueel, over welke mensen het gaat, hoe lang zij al in de tijdelijke werkloosheid zitten. Hoe langer zij daarin zitten, het is al door de collega's gezegd, hoe belangrijker het is dat VDAB hen meer aanklampt. Zijn er plannen om naar een meer individuele aanpak te gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is ook voor mij een lange dag, ik ben al om 8 uur begonnen met het Overlegcomité dat een stukje de vragen van vanochtend heeft overlapt. Iedereen blijft alert om vragen te stellen en dus zal ik ook maar alert blijven om een zo goed mogelijk antwoord te geven.

Wat administratieve vereenvoudiging betreft, vind ik de automatische inschrijving van tijdelijk werklozen een heel goede zaak, maar ik heb daar wel een aantal bezorgdheden over. Vandaar dat ik vandaag nog niet voluntaristisch 'ja' kan antwoorden.

De automatische inschrijving betekent niet dat we extra informatie hebben van de werkzoekenden. We zullen nog altijd een brief moeten sturen om het dossier van de werkzoekende te verrijken. Een goed dossier is ook de start van een goede dienstverlening. Als je in orde bent met al je loopbaangegevens, dan kan VDAB goed met die competenties aan de slag. De inschrijving is volgens mij ook een startpunt van een soort rechten en plichten. Ik vind dat een belangrijk moment. Het is een symbolisch moment: 'Je bent ingeschreven bij VDAB en we gaan nu samen een traject lopen.'

We krijgen sowieso nog altijd maar een beperkte dataset van de RVA. Ook als het zou automatisch gaan, kunnen wij nog geen gerichte matching doen. We hebben bekeken of het al mogelijk zou zijn. Stel dat, in de plaats van dat we de namen krijgen, iedereen automatisch zou ingeschreven zijn bij VDAB, dan moeten wij toch nog een pak zaken doen. We leven in digitale tijden. Er worden middelen vrijgemaakt voor digitalisering. Op zich vind ik het niet slecht om daarover te blijven overleggen en om te bekijken wat we toch al beter kunnen doen.

Ik wil wel meegeven – en dat ligt mij een beetje zwaar op de maag, zeker bij diegenen die vinden dat dat maar een triestig effect is, en ik kijk naar collega Ronse – dat ik het als minister heb mogelijk gemaakt dat we überhaupt die data krijgen. Want voor de goedkeuring van dat decreet was het niet mogelijk, dan hadden we niets. VDAB was geen loopbaanregisseur. Ik weet, collega Ronse, wat u straks gaat zeggen, maar u mag niets meer zeggen! Dan zal ik maar zeggen wat ik denk dat u straks zult zeggen. U zult zeggen dat u mij niet viseert en dat we alles doen wat we moeten doen en dat we de juiste keuze maken. Dat is ook zo, maar het zijn wel 2500 mensen die al extra ingeschreven zijn. Het kan zeker beter, maar je moet ooit eens de eerste stap zetten. Als je natuurlijk de eerste stap in het ravijn gooit als zijnde onbeduidend, dan ga je geen tweede en geen derde stap zetten. Vandaar dat ik eventjes op het gaspedaal druk.

Ik wil dus zeker voortwerken aan die automatische inschrijving.

Ik ben wel een beetje misnoegd – en dat is een tweede oorzaak van mijn iets hogere stemgeluid. Op de laatste briefing die verstuurd is in Limburg kwam er commentaar van werkgevers van het Verbond van Katholieke Werkgevers (VKW).

Collega De Witte kwam er even op. Ik ben niet misnoegd tegen u, van mening verschillen moet je kunnen.

Het VKW vond dat dat geen goede brief was, enzovoort. Op de eerste brief was er al commentaar van de socialistische vakbond. Ik heb zo een beetje het gevoel dat men niet wil dat er ergens een mechanisme is waardoor mensen die tijdelijk werkloos zijn gestimuleerd worden om een opleiding te volgen. Ik ben het daar fundamenteel mee oneens.

Ik zie u knikken, mijnheer De Witte. U hebt dat niet gezegd.

Ik vind dat je, als je een voltijds contract hebt, elke dag dat je onvrijwillig niet kunt werken omdat er een economische toestand is of een toestand van overmacht in

een bedrijf, de kans moet krijgen om bij te leren. Ik vind dat het eigenlijk enorm zou moeten worden toegejuicht dat VDAB daarover een brief stuurt. Kun je discussiëren over de manier waarop die brief is opgesteld? Ja, absoluut. Dat is nieuw voor VDAB. Ik heb die tweede brief nu ook gelezen. Ik vind dat op zich geen slechte brief. Maar mensen die zeer gevoelig zijn zouden daar kunnen uit afleiden dat tijdelijk werkloos zijn een goed moment is om een andere job te zoeken. Terwijl dat natuurlijk niet de finaliteit is van tijdelijke werkloosheid. Het is evident, collega's, dat als je tijdelijk werkloos bent het de bedoeling is dat je terug bij je werkgever voltijds aan de slag gaat. Maar je kunt die periode wel gebruiken om eens na te denken over je loopbaan, om een opleiding te volgen. En van de sectoren waar er heel veel tijdelijke werkloosheid is, zou ik het toch appreciëren mocht er intersectoraal samengewerkt worden, zodat mensen die kwetsbaarder worden doordat er veel tijdelijke werkloosheid is, misschien al opgeleid worden om eens over de oever te kijken naar een andere sector en daar een andere job te vinden. Daarover wil ik met de sectoren in overleg gaan.

Al wat wij doen met VDAB, doen wij om mensen te versterken. Ik wil dat toch benadrukken. Je kunt discussiëren over taal en stijl, maar mijn enige bedoeling is proberen mensen in een versterkte arbeidscontext te brengen, en ook in een omstandigheid dat ze kunnen bijleren. Zeker bij kortgeschoolden is dat echt een probleem. Elke maand – en in die zin volg ik wel collega Ronse – waarin je werkloos bent na een periode van tijdelijke werkloosheid kost de overheid veel en ben je ook kwetsbaar: je bent uit het circuit en uit de regelmaat. Je kunt door proactief te werken daar een stukje soelaas in bieden.

Dan komen we, mijnheer De Witte, bij uw vraag over de verplichting. Voor mij is competentieversterking via een opleiding het allerbelangrijkste. VDAB is een loopbaanregisseur. Het is voor mij dus heel belangrijk dat alle mensen het aanbod van VDAB, maar ook het aanbod van alle partners leren kennen. Nadat ik hierover een tweet verstuurde, kreeg ik vanuit de uitzendsector een bericht dat ik hen toch ook moest meenemen als partner omdat zij ook veel doen. Ook het onderwijs is een belangrijke partner. Hoe meer je het aanbod om bij te leren leert kennen, hoe beter.

Moet dat een verplichting worden? Ik heb het onderscheid gemaakt tussen mensen die heel lang of heel vaak tijdelijk werkloos zijn en mensen die tussen een tot acht dagen tijdelijk werkloos zijn. Je voelt aan je kleine teen dat het hier over een groot verschil gaat. Persoonlijk heb ik geen probleem met een verplichte inschrijving voor mensen die heel vaak tijdelijk werkloos zijn. Je kunt dat ook sectoraal oplossen. We hebben op dat vlak nog wel wat werk aan de winkel. We moeten daarbij ook iedereen ervan overtuigen dat intersectoraal opleiden relevant is.

Dan zijn er de vragen over het overleg dat nu gaande is tussen de evenementensector en de zorgsector. Minister Beke heeft gisteren hierover uw vragen in het parlement beantwoord. Terwijl hij daarmee bezig was, zat men op mijn kabinet te vergaderen.

Ik wil toch meegeven dat we hierover gisteren een heel intens gesprek met de evenementensector hebben gehad. Waarom die sector? Daar is de tijdelijke werkloosheid nog altijd zeer, zeer hoog. We hebben met hen een intens traject gelopen. In de zorgsector is men heel bang dat men mensen zal verliezen en het water staat hun intussen aan de lippen. Uiteraard kunnen we mensen uit de eventsector niet holderdebolder tot verpleegkundigen omscholen, maar we zien wel taken in zorginstellingen die door andere mensen kunnen worden uitgevoerd en waarbij zij een grote toegevoegde waarde kunnen zijn.

Gisteren hadden we hierover een langdurig overleg. Als ik zo'n overleg meemaak, sta ik eigenlijk versteld over hoeveel werk er nog is om intersectorale bruggen te

bouwen zodat men snel kan schakelen als het nodig is. We zijn nu nog een aantal praktische zaken aan het bekijken: wat is bijvoorbeeld het barema van de werkloosheidsuitkering die je in de eventsector krijgt en hoe verhoudt dit bedrag zich tot het loon dat je zou krijgen als je gaat werken. Het moet natuurlijk wel voordelig zijn om aan de slag te gaan. Die zaken lijsten we nu op in de hoop om een goed platform te kunnen maken.

Mijnheer Ronse, u mag niet vergeten dat we ook voor de landbouwers al zo'n initiatief hebben genomen, 'Help de oogst', waarbij mensen die tijdelijk werkloos waren, gevraagd werd om onze boeren te helpen om te oogsten. Je kunt zeggen dat dat geen succes was, maar ik vond dat wel een succes. Het is de eerste keer dat we dat gedaan hebben.

Mijnheer Ongena, met de sectoren leveren we maatwerk. Dat is voor mij belangrijk. Er zijn drie trappen zoals ik al zei: de eerste trap is algemeen, de tweede trap is de persoonlijke brief die je krijgt, en de derde trap zou eigenlijk op maat moeten zijn. Het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) maakte hierover een terechte opmerking. Zij vroegen of we niet meer op maat van de sector konden communiceren, en daar ben ik het mee eens. Ik heb daarvoor wel de hulp van de werkgevers nodig. In de sector van de industriële schoonmaak zijn nu bijvoorbeeld veel tijdelijk werklozen omdat de kantoorgebouwen leegstaan. Ik kan die mensen perfect tijdelijk toeleiden naar andere sectoren, zoals de zorgsector.

Ik zie dus wel opportuniteiten, maar we moeten ook de regelgeving op punt zetten zodat mensen gestimuleerd worden om kansen te grijpen.

Dit was alweer een lang antwoord, maar jullie waren ook enthousiast met vragen.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Dank u wel, voor het lange en duidelijke antwoord. Als we hier later op terugkijken, zullen we kunnen zeggen dat de Vlaamse Regering hier echt wel belangrijke stappen heeft gezet, die ook structureel het verschil kunnen maken. Tijdelijke werkloosheid zal nooit meer zijn zoals tijdens de voorbije jaren en decennia, namelijk een verloren periode.

We zullen vanaf nu tijdelijke werkloosheid altijd gebruiken om mensen in de richting van een vorming, een opleiding, de versterking van hun competenties of eventueel een tijdelijke andere job te leiden. Ik ben daar heel blij om, minister. Ik ben er ook van overtuigd dat dat nog beter en efficiënter kan, daarom ook mijn voorstel van die automatische inschrijving. Als men daarover duidelijk communiceert, hoeven de betrokkenen niet bang te zijn dat daar sancties aan gekoppeld zullen worden. Het is een positief verhaal, een verhaal waarin ook een stukje voluntarisme speelt, zowel van u, van VDAB als van de tijdelijk werkloze zelf. Ik denk dat we dat ook op een positieve manier moeten benaderen. De eerste stappen zijn gezet, waarvoor dank, en we kijken allen uit naar de volgende stappen, zowel wat de vorming en opleiding betreft, als het uitlenen van personeel aan de landbouwsector en de zorgsector.

Bedankt, en dit wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.